Discursul Premierului Vasile Tofan, după Consiliul de Asociere RM-UE

Stimată Înaltă Reprezentantă Kallas,
Stimată Comisară Kos,
Doamnelor și domnilor,

Vă mulțumesc pentru discuția de astăzi.

A fost cel de-al zecelea Consiliu de Asociere UE - Moldova și primul meu în calitate de prim-ministru.

Permiteți-mi să încep prin a vă mulțumi, dragă Kaja și dragă Marta, iar prin dumneavoastră, Comisiei, statelor membre și echipelor care lucrează zi de zi alături de noi.

Integrarea europeană este proiectul național al Moldovei. Sprijinul politic, tehnic, financiar și de securitate pe care îl primim din partea Uniunii Europene este esențial pentru a-l duce mai departe. Suntem profund recunoscători pentru acest sprijin și nu îl considerăm de la sine înțeles.

Aș evidenția trei puncte din întrevederea de astăzi.

În primul rând, procesul de aderare continuă să avanseze.

În această vară am deschis Clusterele 1 și 6. Lucrăm acum pentru deschiderea clusterelor rămase și pentru o evaluare în timp util a criteriilor intermediare de referință.

Obiectivul nostru este să finalizăm lucrările tehnice necesare pentru încheierea negocierilor până la începutul anului 2028 și să pregătim Moldova pentru statutul de membru până în 2030.

Este un calendar ambițios. Dar nu ne temem de sarcini ambițioase.

Nu cerem standarde mai joase sau scurtături. Credem într-un proces previzibil, bazat pe merit, în care progresul în reforme este urmat de progres în negocieri.

În al doilea rând, implementarea Planului de creștere avansează.

În ultima perioadă de raportare, Moldova a îndeplinit 18 angajamente de reformă. Pe această bază, Comisia deboursează încă 157 de milioane de euro. Suntem foarte recunoscători pentru acest sprijin.

El ne crește direct capacitatea de a finanța investiții în țară – în transport, energie, apă, sănătate, educație și alte domenii.

Apreciez și disciplina integrată în însuși acest mecanism: reformele sunt îndeplinite, rezultatele sunt evaluate, iar finanțarea vine după aceea.

Dar, în cele din urmă, aceste cifre contează doar dacă oamenii pot vedea rezultatele.

Așa că permiteți-mi să continui în limba română și să mă adresez direct celor care ne urmăresc de acasă.

Dragi cetățeni,

Știu că, atunci când urmăriți o conferință de presă de la Bruxelles, vă întrebați ce înseamnă toate acestea pentru dumneavoastră.

Ce se schimbă în localitatea în care trăiți, în afacerea pe care o conduceți, în viața familiei?

Este întrebarea corectă.

Astăzi, alte 157 de milioane de euro sunt debursate după îndeplinirea celor 18 reforme din ultima perioadă de raportare.

În cadrul Agendei de Reformă am îndeplinit până acum aproximativ 95% din măsurile prevăzute pentru perioada respectivă.

Acești bani ne ajută să finanțăm investiții în transport, energie, apă și canalizare, sănătate și educație.

Integrarea economică produce deja rezultate concrete.

În prima jumătate a anului, circa două treimi din exporturile de bunuri ale Moldovei au mers către Uniunea Europeană – aproximativ 1,3 miliarde de euro în exporturi, o creștere de peste 10%, chiar într-un context global complicat.

Este un exemplu clar al importanței critice pe care Uniunea Europeană o are pentru economia noastră.

Prin SEPA, costul mediu al unui transfer în euro este acum de circa 1 euro, față de comisioane care anterior porneau de la 20 de euro.

Convenția de Tranzit Comun simplifică transportul mărfurilor. Roamingul cu Uniunea Europeană este mai ieftin, pentru a putea comunica mai ușor cu cei dragi.

Acestea sunt exemple foarte concrete de integrare europeană.

Atât din partea Comisiei Europene, cât și a statelor membre, am auzit în repetate rânduri că Moldova este un elev bun în această clasă a țărilor candidate – mai ales dacă ținem cont de punctul nostru de pornire.

Dar cu cât ne apropiem de final, cu atât responsabilitatea noastră este mai mare.

Bruxelles-ul ne poate oferi acces la piață, finanțare, expertiză și sprijin politic.

Dar Bruxelles-ul nu poate face instituțiile noastre să funcționeze mai bine. Nu poate executa proiectele în locul nostru. Nu poate simplifica procedurile noastre.

Această parte a muncii trebuie făcută la Chișinău.

Și vreau să le mulțumesc oamenilor care au făcut posibil progresul de astăzi.

Sunt funcționari care și-au anulat concediile în această vară, au renunțat la timp cu familia și care, în aceste luni, au lucrat multe seri, nopți și weekenduri.

În spatele fiecărei reforme sunt oameni care pregătesc, verifică, negociază și elimină blocaje.

Rareori le cunoaștem numele. Dar progresul despre care vorbim astăzi li se datorează într-o mare parte lor.

Suntem într-o perioadă decisivă. Cu doar câțiva ani în urmă, pentru mulți ideea că Moldova poate deveni membră a UE părea aproape imposibilă.

Astăzi discutăm despre date și ținte concrete pentru a aduce Moldova în marea familie europeană și pentru a îndeplini această misiune istorică a generației noastre.

Asemenea oportunități vin rar. Este responsabilitatea noastră să nu le ratăm și vom depune tot efortul pentru asta.

Permiteți-mi să revin la limba engleză pentru al treilea punct – securitatea și energia.

Mediul de securitate din jurul Moldovei a devenit mai dificil.

Încălcările repetate ale spațiului aerian al Moldovei de către drone și rachete rusești reprezintă un risc serios pentru populația noastră și pentru infrastructura civilă.

Suntem recunoscători pentru sprijinul UE în consolidarea rezilienței și a capacităților de apărare ale Moldovei prin Instrumentul european pentru pace.

Pentru noi, supravegherea aeriană și apărarea antiaeriană sunt priorități clare.

Rămânem, de asemenea, un vecin și prieten devotat al Ucrainei, cu care împărțim o frontieră de 1.222 de kilometri – cea mai lungă dintre toate țările de la vest de Ucraina. Acest angajament înseamnă și luarea unor decizii care nu sunt întotdeauna ușoare pe plan intern, inclusiv facilitarea tranzitului de cereale ucrainene prin Moldova. Facem acest lucru pentru că menținerea accesului Ucrainei la rutele de export contează pentru stabilitatea regională și pentru securitatea alimentară globală.

Și Moldova contribuie. Personalul nostru activează în misiunile UE, iar noi împărtășim cu partenerii europeni experiența acumulată în contracararea amenințărilor hibride și a ingerințelor electorale.

Energia este cealaltă preocupare imediată.

Ne-am pregătit pentru sezonul de încălzire și am lucrat pentru a asigura aprovizionarea. Dar securitatea aprovizionării este doar o parte a provocării. Problema mai dificilă în această iarnă va fi accesibilitatea prețurilor.

Responsabilitatea noastră ca Guvern este să asigurăm aprovizionarea și să protejăm gospodăriile cele mai vulnerabile de impactul șocului prețurilor la energie.

Și aici, Uniunea Europeană a fost alături de Moldova – ajutându-ne să ne diversificăm sursele de aprovizionare, să construim interconexiuni, să ne reformăm piața energetică și să protejăm consumatorii vulnerabili.

Și poate aceasta este cea mai importantă concluzie de astăzi.

Cu câțiva ani în urmă, o mare parte din ceea ce am discutat la acest Consiliu de Asociere ar fi părut îndepărtat: negocieri de aderare, integrarea în piața europeană, SEPA, roamingul european, noi interconexiuni energetice, o cooperare mai profundă în domeniul securității.

Astăzi, acestea sunt realități concrete.

Ele sunt rezultatul unei munci enorme în Moldova, dar și al sprijinului și încrederii extraordinare din partea Uniunii Europene și a statelor sale membre.

Suntem recunoscători pentru acest parteneriat.

Plecăm de la Consiliul de astăzi cu un program de lucru clar, dar și cu încredere. Moldova a făcut progrese semnificative, Uniunea Europeană a fost alături de noi la

fiecare etapă importantă, iar acum avem oportunitatea de a face împreună următorii pași.

Pentru Moldova, sarcina este să continue să livreze rezultate – în reforme, în investiții, în securitate și în protejarea cetățenilor noștri pe parcursul iernii care vine.

Și, făcând acest lucru, așteptăm cu interes să continuăm acest drum cu aceeași cooperare strânsă, încredere și sprijin care ne-au adus până aici.

Vă mulțumesc.